

28 מרץ 2024

ריכוז המלצות קבוצות הדיון מהכנס: "יחד נלמד מזה" נכתב על ידי הלה דלל

במטרה לעודד הפקת לקחים ולמידה ארגונית ואישית בתום סמסטר 2024, התקיים באוניברסיטה הפתוחה הכנס המקוון "יחד נלמד מזה". הכנס נועד לקדם את השיח הפנימי על לקחי ההוראה מסמסטר בצל המלחמה, על כל המורכבות והאתגרים שהיו כרוכים בו. זאת בדגש על תובנות יישומיות בהיבטים של ההוראה והתמיכה בסטודנטים לקראת הסמסטר הבא. בכנס השתתפו 190 אנשי ונשות הסגל האקדמי, והוא כלל מליאת פתיחה, קבוצות דיון, ומליאת סיכום בה התקיים שיח משותף. להלן הפירוט התובנות וההמלצות העיקריות שהועלו בקבוצות הדיון.

צמצום החומר

באופן כללי סגלי ההוראה הביעו **שביעות רצון מצמצום חומר הלימוד** בהתאמה לקיצור הסמסטר. מרביתם חשבו שצמצום זה סייע להתמקדות בליבת הקורס.

עם זאת עלו נקודות לשיפור:

- חשוב לוודא שכל הקורסים אכן מקצרים את החומר בהתאמה ללוח הזמנים. חלק מהקורסים לא עשו זאת וזה יצר עומס.
- מומלץ להתייעץ עם המנחות והמנחים מה נכון להוריד מחומר הלימוד.
- חשוב להבהיר במפורש, לסטודנטיות ולסטודנטים וגם לסגל ההוראה, מה ירד מהחומר.
- לא לשכוח לפרסם בחינה לדוגמה המתמקדת בחומר הרלבנטי בלבד.
- יש לקחת בחשבון שיש קורסי תשתית שקיצוץ בהם פוגע בסטודנטיות ובסטודנטים כיוון שהלמידה בנויה משלבים. בעיקר בקורסים מתחומי המדעים המדוייקים ומדעי הטבע. לפי סגלי הוראה מתחומים אלה, הסטודנטים צמאים לידע ועלולים לשלם מחיר על החסר בעתיד. עלתה הצעה לפרסם את כל החומר באתרי הקורסים, כדי שמי שמעוניין ללמוד את כולו יוכל לעשות זאת.

צמצום המטלות

רבים מסגלי ההוראה חשבו ש**צמצום המטלות היה מועיל**. בדרך כלל המטלות שומרות על מתכונת קבועה והצורך לצמצם את חומר הלימוד אילץ את הסגל לעדכן ולרענן אותן בהתאם. כך נוצרה הזדמנות לשפר את ניסוח השאלות ולהתמקד בנושאים החשובים בקורס.

במקביל, סגלי ההוראה צינו שהמטלות חשובות מאוד לתרגול והבנת החומר ויש **לשפר את הרתימה של הסטודנטיות והסטודנטים להגשתן**. אחת מהדרכים שהציעו לכך היא לאפשר להגיש את המטלות גם לא במסגרת הזמן המוקצב, ולבטל את הציונים על המטלות לטובת משוב מקדם למידה.

תמיכה בסגל ובסטודנטים

נושא התמיכה עלה בכל קבוצות הדיון. צוינה לחיוב התמיכה של דיקנט הלימודים בסגל ההוראה כפי שבאה לידי ביטוי בשיחות הטלפון האישיות זמן קצר לאחר השביעי באוקטובר (עלתה אף בקשה לסבב נוסף), וכן בהכנה המקיפה לקראת הסמסטר המורכב. הן הסדנאות והן המידע הכתוב תרמו מאוד לצוותים והניחו תשתית להמשך הכנה במסגרת הקורסים. בנוסף, היו שצינו את האווירה של התמיכה ושיתוף הפעולה בקרב צוותי הקורסים והביעו רצון שזו תמשיך גם בסמסטר זה.

מבחינת התמיכה של הסגל בלומדים ובלומדות, רבים סיפרו שהם פנו אישית לסטודנטים המשרתים בכוחות הביטחון והתגובות שקיבלו היו מרגשות. כמו כן היו שפתחו את השיעור בפניה ישירה אל משרתי ומשרתות המילואים וגם תשומת לב זו זכתה לתגובות טובות מאוד. באופן כללי, מנחים ומנחות סיפרו שהם היו בקשר בווטסאפ עם הסטודנטים, נתנו תגבורים אישיים באופן לא פורמלי והיו קשובים לרחשי הלב של הלומדים והלומדות. היו שטענו כי רכיב התמיכה, נוסף על התגבורים העמיס מאוד על המנחים והמנחות.

הצעות לשיפור התמיכה בסטודנטים ובסטודנטיות:

- לקבוע איש סגל במחלקה האקדמית, לטיפול במקרים מיוחדים ומורכבים.
- שיפור הצגת ההודעות באתר האו"פ – סדורן לפי נושאים ולא לפי תאריכים ושיפור ניסוחן.
- הרחבת הליווי והסיוע לתחומים אדמיניסטרטיביים בירוקרטיים שסטודנטים זכאים לא פנויים לטפל בהם.
- לאפשר לסטודנטיות ולסטודנטים להתבטא בכל מפגש כדי לתת מקום לאזור רגשי.

הקלטות

ההתלבטות בסוגיית ההקלטות ידועה והיא עלתה גם כאן. חלק טענו שפתיחת ההקלטות מסמסטרם קודמים תרמה משמעותית ללומדות וללומדים, ונתנה להם עוגן להיאחז בו. מצד שני היו כאלה שאמרו שהקלטת המפגשים עודדה סטודנטיות וסטודנטים לא להגיע לשיעורים ולתגבורים ולצפות בהם בצפייה הנדחית. לדעת אלה שמתנגדים לפתיחה גורפת של ההקלטות, יש לאפשר צפייה נדחית רק לזכאים שנבצר מהם להגיע לשיעורים החיים.

זכאים

איסוף המידע על הזכאיות והזכאים להתאמות עקב המלחמה - צוין לחיוב. יחד עם זאת, בהרבה מקבוצות הדיון נטען שיש לכלול באוכלוסיית הזכאים גם קהלים נוספים כגון, בני ובנות זוג של מילואימניקים, הורים למשרתי ומשרתות מילואים, א/נשים שאיבדו חברות וחברים ועוד. כמו כן, הסגלים הסבו את תשומת הלב לכך שיש הבדלים בין אוכלוסיות הזכאים והזכאיות. למשל, בין מפונים לבין חיילים בשטח ובין משרתי מילואים ששרתו תקופות קצרות לבין אלה שנעדרו במהלך תקופה ארוכה. היו אנשי ונשות מילואים שלא היו נגישים למחשב ולא קיבלו מידע על זכאותם, לא כל שכן הצליחו ללמוד. לכן, נטען שהיה צריך להבחין בין האוכלוסיות השונות, להגדיל את המעגלים שיש לתת להם תמיכה, וליצור דיפרנציאציה בהיקף הסיוע לאוכלוסיות השונות.

תגבורים קבוצתיים

חלק מסגלי ההוראה אמרו שקבוצות התגבור היו מצויינות ושהן תרמו למשתתפים בהם. אולם כמעט כולם ציינו שרוב הסטודנטים והסטודנטיות שנרשמו לקבוצות לא הגיעו לבסוף למפגשים. **היו לכך כמה השערות:**

- עיתוי תגבורים לא מתאים. יתכן שחלק מהסטודנטים לא היו פנויים ללמידה כשהתגבורים הוצעו.
- קבוצות התגבור לא היו המענה המתאים. אולי יתאים יותר תגבור אישי, או תמיכה אחרת.
- הקלטת התגבורים לא עודדה את הנרשמים להגיע.

הצעות בנושא:

- להציע את התגבורים לכלל הסטודנטים.
- להציע תגבורים לפי נושאים (הצעה מטעם מדעי המחשב).
- להגדיל את המודעות לשירות "אישי בשבילי" שיכול לסייע מאוד לזכאים.
- לשפר את הצגת המידע על התגבורים בשאלתא: היצע מפגשי התגבור לא היה ברור דיו.

מתן סמכות גדולה יותר למחלקות

המתח בין סטנדרטיזציה לבין גמישות במענה המוצע - גם הוא ידוע והתבטא בקבוצות השיח. חלק טענו כי יש לתת יותר חופש החלטה לתחומי הדעת השונים וכן לצוותי הקורס. בין השאר לגבי מדיניות צמצום החומר, תגבורים וטיפול באוכלוסיות הזכאים השונות וכן בנוגע לפתרונות לקורסים לתואר שני.